

Höst- och vårbehandling mot åkerven och örtogräs i höstvetete

Karin Jahr, Växtskyddscentralen Linköping

Om försöken

I årets försök jämförs olika preparat, preparatblandningar och spruttidpunkter. En del preparat har använts under många år, t.ex. Bacara, Boxer och Monitor. I årets försök har de ännu ej registrerade preparaten Atlantis, Fox och Lexus XPE ingått. Atlantis innehåller två olika sulfonylureor, iodosulfuron (ingår i Hussar) och mesosulfuron (ny). Fox innehåller bifenox (ny). Lexus XPE innehåller två olika sulfonylureor, flupyr-sulfuron (ingår i Lexus 50 WG) och metsulfuron (ingår i Ally 50 ST).

Försöken låg i fält sådda med sorterna Harnesk, Olivin (2 fält), Opus resp. Stava. Harnesk har en strållängd på 74 cm, Olivin 88 cm, Opus 83 cm och Stava ca 101 cm. Kortare sorter släpper igenom mer ljus och konkurrerar därmed sämre mot ogräsen. Skördenivån har dock stor, kanske till och med större, betydelse.

Behandlingarna har utförts vid två tidpunkter, en på hösten och en på våren.

I tabell 1 och 2 redovisas resultat från de fem försöken 2006. I tabell 3 redovisas en sammanställning av resultat från nio försök 2004-2006 inom ÖSFs försöksområde.

Ogräseffekt

Förekomsten av åkerven i försöken 2006 varierade från 180 till 620 g/m². Effekten mot åkerven blev mycket god efter samtliga behandlingar förutom efter Bacara enbart på hösten (led 2 och 3), Boxer + Bacara (led 7) och Fox + Hussar (led 3). Hösten var torr och troligtvis blev inte jordverkan av Bacara och Boxer tillräcklig. Fox + Hussar sprutades utan olja, vilket inte är tillrådligt. Fox kan dock inte blandas med en olja.

Samtliga behandlingar gav en mycket god effekt mot viol, som dominerade bland örtogräsen, förutom leden med Monitor.

I flerårs-sammanställningen, se tabell 3, var effekten mot åkerven mycket god efter samtliga behandlingar. Bacara gav klart bäst effekt mot viol, vilket även avspeglar sig i effekten mot ”samtliga örtogräs”.

Det föreligger inte någon skillnad i effekt mellan att behandla mot åkerven eller mot viol på hösten eller på våren, under förutsättning att rätt preparat och dos har valts.

En delad behandling (höst och vår) har gett en mycket god effekt mot åkerven och samtliga örtogräs, se tabell 1, led 5-8, samt tabell 3, led 4. Det är en intressant strategi

med tanke på dels den mindre använda mängd preparat på hösten, när risken för utlakning är som störst, dels den goda bekämpningseffekt som uppnås. Det blir inte heller lika bråttom att komma ut tidigt på våren, eftersom ogräsen är tillbakasatta av behandlingen på hösten, utan man har större möjlighet att spruta under optimala sprutbetingelser.

Skörderesultat

En behandling gav stora skördeökningar både 2006 (upptill 87 %) och 2004-2006 (30-32 %). I försöket på Hassle-Säby var skörde-

ökningarna högst. Detta berodde sannolikt på en kort sort (Opus) i kombination med en låg grundskörd (grödan konkurrerar sämre) och den stora förekomsten av åkerven, drygt 600 g/m².

Skördeökningen efter en behandling var statistiskt säker jämfört med obehandlat för 40 av totalt 45 sprutade led. Även mellan en del av behandlingarna förelåg en statistiskt säker skördeskillnad, se tabell 2.

Det finns ingen klar skillnad i skörd mellan om behandlingen är gjord på hösten, på våren eller om man har gjort en delad behandling (höst och vår).

Tabell 1. Plan L5-240. Åkerven och örtogräs i höstvet, höst och vår. Ogräseffekter. Resultat från 5 försök 2006 i D-, E- och "R"-län.

Försöksled	Tidp.	Antal Försök	Viol	Åkerven	Samtliga örtogräs
1 Obehandlat		5	100	100	100
2 1 l Bacara	1	5	0	26	7
3 1,25 l Bacara	1	5	0	13	7
4 30 g Lexus XPE	1	3	8	3	5
5 0,5 l Bacara+	1				
100 g Hussar+0,5 l Renol	2	5	0	5	0
6 1,5 l Boxer+0,25 l Bacara+	1				
10 g Monitor+vätmedel	2	3	1	0	5
7 1,5 l Boxer+0,25 l Bacara+	1				
1,5 tabl. Express+vätmedel	2	2	0	28	3
8 1,0 l Boxer+10 g Lexus 50 WG+					
0,2 l Bacara+	1				
10 g Monitor+vätmedel	2	5	3	0	3
9 0,3 l Bacara+200 g Hussar+					
0,5 l Renol	2	5	1	5	1
10 0,3 l Bacara+60 g Attribut+					
120 g Hussar+vätmedel	2	5	5	1	5
11 0,3 l Bacara+100 g Atlantis+					
100 g Hussar+vätmedel	2	5	5	1	4
12 18,75 g Monitor+1 tabl. Express+					
vätmedel	2	5	18	1	12
13 1,0 l Fox+150 g Hussar	2	4	9	14	5
14 1,0 l Fox+18,75 g Monitor	2	4	29	4	24
15 12,5 g Monitor+vätmedel	2	2	146	2	96
Ogräsvikt i obehandlat, g/m ²			164	463	316
Antal försök			5	5	5

Tabell 2. Plan L5-240. Åkeraven och örtgräs i höstvetete, höst och vår. Kärnskörd och fältuppgifter. Resultat från 5 försök 2006 i D-, E- och "R"-län.

Försöksled	Tidp.	Fjellskärs Gärd Stigtomta, D Skörd Rel. tal	Vreta Södergård Skänninge, E Skörd Rel. tal	Tuna Kungsgård Linköping, E Skörd Rel. tal	Hassle-Säby Mariestad, "R" Skörd Rel. tal	Hassleholm Vinninga, "R" Skörd Rel. tal
1 Obehandlat		4894 100	5903 100	5398 100	4667 100	Ej skördat
2 1 l Bacara	1	+2059 142	+2095 135	+923 117	+2739 159	
3 1,25 l Bacara	1	+1854 138	+2516 143	+550 110	+2806 160	
4 30 g Lexus XPE	1	+1960 140	+2366 140	+913 117		
5 0,5 l Bacara	1				+3381 172	
6 100 g Hussar+0,5 l Renol	2	+1720 135	+2861 148	+916 117		
7 1,5 l Boxer+0,25 l Bacara+	1					
8 1,5 l Boxer+0,25 l Bacara+	2	+1666 134	+3213 154	+1300 124		
9 1,5 tabl. Express+vätmedel	1				+3395 173	
10 1,0 l Boxer+10 g Lexus 50 WG+	2					
11 0,2 l Bacara+	1					
12 10 g Monitor+vätmedel	2	+1749 136	+3547 160	+712 113		
13 0,3 l Bacara+200 g Hussar+	2				+3155 168	
14 0,5 l Renol	2	+1588 132	+2571 144	+363 107		
15 0,3 l Bacara+60 g Attribut+	2				+3635 178	
16 120 g Hussar+vätmedel	2	+1721 135	+2155 137	+695 113		
17 0,3 l Bacara+100 g Atlantis+	2				+3649 178	
18 100 g Hussar+vätmedel	2	+1839 138	+2846 148	+895 117		
19 18,75 g Monitor+	2					
20 1 tabl. Express+vätmedel	2	+1897 139	+2896 149	+725 113	+4038 187	
21 1,0 l Fox+150 g Hussar	2		+2471 142	+1305 124	+2882 162	
22 1,0 l Fox+18,75 g Monitor	2		+3226 155	+829 115	+3673 179	
23 12,5 g Monitor+vätmedel	2				+4047 186	
LSD 5 %, kg/ha		680	820	730	706	-
Sort		Stava	Harnesk	Olivin	Opus	Olivin
Ogräsvikt örtgräs i obehandlat, g/m ²		310	72	124	215	857
Ogräsvikt åkeraven i obehandlat, g/m ²		300	620	180	614	603
Behandling 1		2005-10-07	2005-10-05	2005-10-05	2005-10-05	2005-10-06
Behandling 2		2006-05-10	2006-05-10	2006-05-10	2006-05-09	2006-05-10

Tabell 3. Plan L5-240. Åkerven och örtogräs i höstvetete, höst och vår. Kärnskörd och ogräseffekter. Resultat från 9 försök 2004-2006 i D- och E-län.

Försöksled	Tidp.	2004-2006				
		Skörd kg/ha	rel.tal	Ogräs rel.tal		Åkerven
				Viol	Samtl. örtogräs	
1 Obehandlat		5500	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>
2 1,0 l Bacara	1	+1750	132	2	9	5
3 1,25 Bacara	1	+1670	130	2	6	3
4 0,3-0,5 Bacara+	1					
100 g Hussar+vtm	2	+1770	132	0	2	4
5 18,75 Monitor+1,0 tabl.Express+						
vätmedel	2	+1740	132	45	27	4
Antal försök		9		8	9	9
Ogräs g/m ² i obehandlat				137	238	487

Spruttidpunkt:

- 1) Höst, grödan 1-3 blad
 - 2) Våren, vid tillväxtens början
- LSD 5 % 320 kg/ha (6 %)

Slutsats

- Bacara och Boxer har fungerat sämre mot åkerven än förväntat. Sannolikt beroende på att deras jordverkan inte var tillräcklig under den mycket torra hösten 2005.
- Monitor har gett en mycket god effekt mot åkerven.
- I blandningen mellan Fox och Hussar resp. Monitor har inte vätmedel tillsatts, vilket troligtvis är förklaringen till den något säm-

re effekten på åkerven jämfört med Monitor plus vätmedel resp. Hussar i blandning med vätmedel eller olja. FÖLJ TILLVERKARENS RÅD OM TILLSATSMEDEL!

- Bacara har i försöken gett bäst effekt mot viol.
- En delad behandling ökar möjligheterna att behovsanpassa vårbehandlingen och man kan lugnt invänta optimala sprutbehandlingar.